

TABASCO

A Targeted Anti-Bully Approach in
Schools by Campaigning and Organising

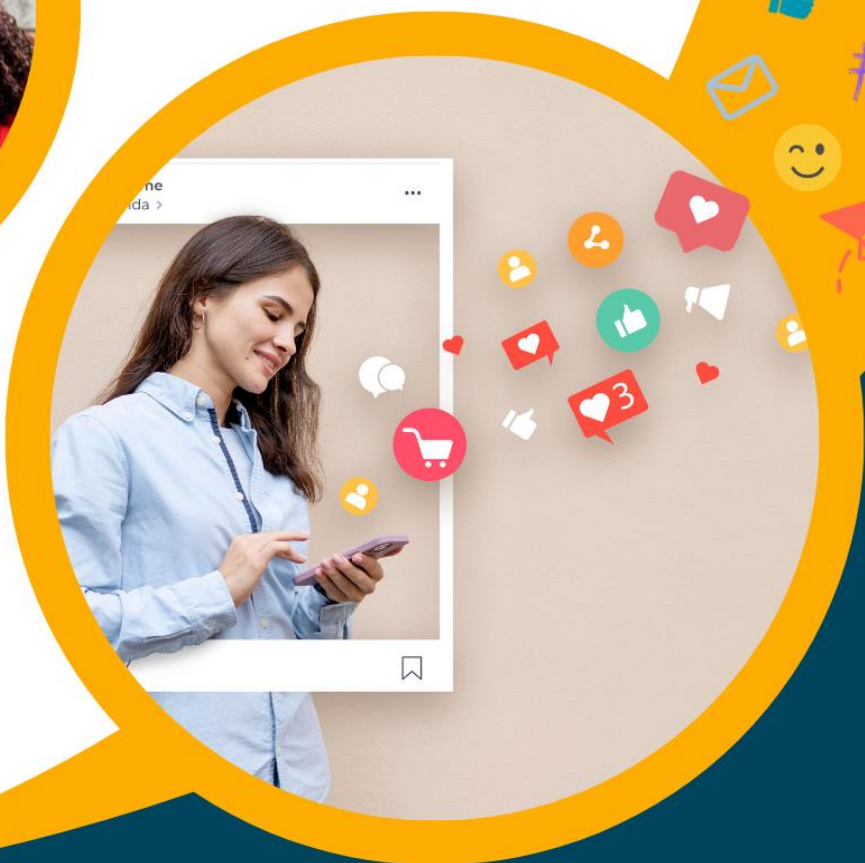
CYBERPRZEMOC

RAPORT KRAJOWY

POLSKA

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Opracowanie

CKU Sopot

Cyberprzemoc

Report krajowy: POLSKA

Rezultat nr 1

*Projekt TABASCO - Stop cyberprzemocy
wśród dzieci i młodzieży*

ZAWARTOŚĆ

WPROWADZENIE	3
<i>BADANIA OBECNEJ SYTUACJI W POLSCE: USTAWODAWSTWO, OFICJALNE ŚRODKI, INICJATYWY PRYWATNE, INFORMACJE PRASOWE</i>	5
<i>powaga problemu</i>	13
<i>ŚRODKI ZASTOSOWANE PRZEZ SZKOŁY, REKOMENDACJE NAUKOWE, PODEJŚCIA WSPIERANE PRZEZ WŁADZE, UZNANE NAJLEPSZE PRAKTYKI</i>	19
Oficjalne punkty kontaktowe lub infolinie.....	19
Infolinie.....	20
Spoleczności internetowe	24
<i>ZAANGAŻOWANIE LOKALNYCH INTERESARIUSZY W ŚWIADOMOŚĆ I PREWENCJĘ PRZEMOCY RÓWIEŚNICZEJ</i>	25
<i>ZAANGAŻOWANIE INTERESARIUSZY W ŚWIADOMOŚĆ I PREWENCJĘ PRZEMOCY RÓWIEŚNICZEJ</i>	27
Centra informacyjne	27
Kampanie krajowe	29
<i>PORÓWNANIE PODEJŚĆ</i>	32
<i>BRAKUJĄCE PODEJŚCIA</i>	32

WPROWADZENIE

Badania przeprowadzone przez Global WebIndex pokazują, że na świecie 59% populacji korzysta z mediów społecznościowych. Średni czas korzystania to **2 godziny i 29 minut** dziennie (lipiec 2022¹). XX i XXI wiek to świat wielkich zmian. Postęp cywilizacyjny to przede wszystkim rozwój nowoczesnych technologii (tj. internet, komputery, smartfony). Niestety są to narzędzia służące człowiekowi nie tylko w pozytywny sposób. Niosą ze sobą wiele zagrożeń, które obserwujemy każdego dnia, w każdym kraju.

„Cyberprzemoc”, inaczej znana jako „cybermobbing”, „elektroniczna agresja”, „elektroniczna przemoc rówieśnicza”, to agresywne zachowanie w przestrzeni cyfrowej, najczęściej przybierające **formę werbalną** poprzez komentarze, memy, filmy. Jak podkreślają dzieci w Polsce, bolesną formą przemocy online jest **wykluczenie z internetowych grup** z innymi uczniami i przyjaciółmi.

To globalne zjawisko, które wciąż się rozwija. Polska nie jest wyjątkiem. Cyfryzacja to narzędzie, które w niewłaściwych rękach może stać się zagrożeniem, zwłaszcza dla wciąż niedojrzałych dzieci i młodzieży. Na przykład najnowszy raport opublikowany 30 listopada 2022 roku mówi, że **czterech na dziesięciu** (41,6% z 51 000 respondentów w polskich szkołach) **doświadczyło usunięcia z grup dyskusyjnych**, w których byli inni koledzy z klasy².

W obliczu globalizacji i łatwej dostępności wszystkiego dla wszystkich, internet, digitalizacja w najszerszym tego słowa znaczeniu, są tematem, w którym trzeba opracować zasady, normy postępowania, aby zminimalizować negatywne skutki cyberprzestępczości. Kluczowym priorytetem jest stworzenie mechanizmów do walki z cyberprzestępczością.

¹ <https://www.smartinsights.com/social-media-marketing/social-media-strategy/new-global-social-media-research/>

² Fundacja Dbam o mój zasięg: Zdrowa Szkoła – ocena jakości relacji szkolnych w świetle ogólnopolskich wyników badań uczniów i nauczycieli, raport z badań część 1 / Healthy School - assessment of the quality of school relations in the light of nationwide student and teacher survey results, research report part 1, November 2022

Wprowadzenie odpowiednich zmian legislacyjnych jest bardzo ważnym tematem, który należy rozważyć. W dzisiejszych czasach jest to dość powszechne zarówno w szkołach, jak i instytucjach. Stanowi to zagrożenie dla dzieci, uczniów, rodziców. Ważne jest propagowanie idei walki z cyberprzemocą, tworzenie działań zapobiegających negatywnym skutkom. **Dlatego tak ważne są obecnie inicjatywy takie jak TABASCO.**

Legislacja w Polsce również stoi na straży i podejmuje kroki przeciwko cyberprzestępczości. W 2021 roku do Sejmu wpłynął projekt ustawy “Rządowy projekt ustawy o zmianie ustawy o Policji oraz niektórych innych ustaw w związku z utworzeniem Centralnego Biura do Walki z Cyberprzestępczością”, a w grudniu 2021 roku Prezydent podpisał ustawę.

Niestety, mimo kampanii uświadamiających o zagrożeniach płynących z cyberświata, statystyki dotyczące cyberprzemocy wskazują, że problem nie zniknął, a nawet zyskał na sile podczas pandemii. W latach 2018-2021: 60% rodziców dzieci w wieku od 14 do 18 lat doszło do wniosku, że ich dziecko było prześladowane, zarówno w szkole, jak i online. Jedna piąta wszystkich incydentów przemocy online ma miejsce za pośrednictwem mediów społecznościowych. Jak widać, problem jest ogromny i trzeba podjąć kroki, aby mu przeciwdziałać.

Poniżej opis oparty na badaniach, przeprowadzeniu ankiety online wśród 55 polskich uczniów oraz wywiadzie z pięciorgiem polskich uczniów w wieku 14-16 lat, 1 chłopcem i 4 dziewczynami.

BADANIA OBECNEJ SYTUACJI W POLSCE: USTAWODAWSTWO, OFICJALNE ŚRODKI, INICJATYWY PRYWATNE, INFORMACJE PRASOWE

Jak wspomniano powyżej, **ustawodawstwo w Polsce stoi na straży i podejmuje kroki, aby zwalczać cyberprzestępczość**. W 2021 roku do Sejmu wpłynął projekt ustawy “Rządowy projekt ustawy o zmianie ustawy o Policji oraz niektórych innych ustaw w związku z utworzeniem Centralnego Biura do Walki z Cyberprzestępczością”, a w grudniu 2021 roku Prezydent podpisał ustawę.

Poniżej można również znaleźć najważniejsze fragmenty polskiego Prawa Cywilnego i Karnego odnoszące się do cyberprzemocy/mobbingu (między innymi); a także ważne definicje odnoszące się do cyberprzemocy

Kodeks Cywilny

Art. 23. Prawa osobiste człowieka, takie jak w szczególności: zdrowie, wolność, honor, wolność sumienia, nazwisko lub pseudonim, wizerunek, tajemnica korespondencji, nietykalność mieszkania, twórczość naukowa, artystyczna, wynalazcza i racjonalizatorska, podlegają ochronie prawa cywilnego, niezależnie od ochrony przewidzianej w innych przepisach prawnych.

Art. 24 § 1. Ten, czyje dobro osobiste jest zagrożone cudzym działaniem, może żądać, by to działanie było zaniechane, chyba że jest ono niezawinione. W razie naruszenia może on też żądać, by osoba, która dopuściła się naruszenia, dopełniła czynności potrzebnych do usunięcia jego skutków, w szczególności by złożyła oświadczenie odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie

Co to jest zniesławienie?

Rozpowszechnianie cudzego zdjęcia lub wideo w Internecie bez zgody właściciela wizerunku w celu wyśmiania/zaimponowania/zniesławienia.

Tworzenie krępujących lub śmiesznych stron internetowych, blogów, fałszywych kont i profili na portalach społecznościowych.

Rozsyłanie, za pomocą poczty elektronicznej lub telefonu komórkowego, różnego rodzaju kompromitujących materiałów, w tym o charakterze seksualnym.

Kodeks Karny

Art. 212 § 1. Kto pomawia inną osobę, grupę osób, instytucję, osobę prawną lub jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej o takie postępowanie lub właściwości, które mogą poniżyć ją w opinii publicznej lub narazić na utratę zaufania potrzebnego dla danego stanowiska, zawodu lub rodzaju działalności, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

§ Jeżeli sprawca dopuszcza się czynu określonego w § 1 za pomocą środków masowego przekazu, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2. § 4. Ściganie przestępstwa określonego w § 1 lub 2 odbywa się z oskarżenia prywatnego.

Art. 216 § 1. Kto znieważa inną osobę w jej obecności albo chociażby za jej plecami, ale publicznie albo w zamiarze, aby zniewaga do niej dotarła, podlega grzywnie albo karze ograniczenia wolności.

§ Kto znieważa inną osobę za pomocą środków masowego przekazu, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

§ 5. Ściganie odbywa się z oskarżenia prywatnego

Hacking (cyberprzemoc), jakiego rodzaju?:

Hacking, obejmujący:

- konto pocztowe,
- profil na portalu społecznościowym,
- blog
- Inne miejsce chronione hasłem lub innym środkiem zabezpieczającym w celu uzyskania informacji.

Kodeks Karny

Kto, bez upoważnienia, zdobywa informacje nieprzeznaczone dla niego, otwierając zamknięty magazyn, podłączając się do kabla używanego do przesyłania informacji lub łamiąc elektroniczne, magnetyczne lub inne specyficzne zabezpieczenia, podlega karze grzywny, ograniczenia wolności lub pozbawienia wolności do 2 lat.

§ Ściganie przestępstwa określonego w § 1 - 3 następuje na wniosek pokrzywdzonego.

Artykuł 268a. § Kto, nie będąc do tego uprawnionym, niszczy, uszkadza, usuwa, zmienia lub utrudnia dostęp do danych komputerowych lub w znaczący sposób zakłóca lub uniemożliwia automatyczne przetwarzanie, przechowywanie lub przekazywanie takich danych, podlega karze pozbawienia wolności do 3 lat.

§ (3) Ściganie przestępstwa określonego w § 1 lub 2 następuje na wniosek pokrzywdzonego.

Groźby

- Umieszczanie w Internecie, np. na stronie internetowej, blogu, groźby skierowanej przeciwko komuś.
- Wysyłanie groźnych e-maili lub korzystanie z innych dostępnych w Internecie narzędzi, takich jak czaty, komunikatory internetowe, fora.
- Groźenie komuś w Internecie lub za pośrednictwem telefonu komórkowego za pomocą słów, pisma, gestów lub innego zachowania wpływającego na umysł odbiorcy.

Kodeks Karny

Kto grozi innej osobie popełnieniem przestępstwa na jej szkodę lub na szkodę osoby jej najbliższej, jeżeli groźba ta budzi uzasadnione obawy, że zostanie wykonana, podlega karze grzywny, ograniczenia wolności lub pozbawienia wolności do 2 lat.

§ Ściganie następuje na wniosek pokrzywdzonego.

Kto stosuje przemoc wobec osoby lub nielegalną groźbę, aby zmusić inną osobę do działania, zaniechania lub zniesienia, podlega karze pozbawienia wolności do 3 lat

Kodeks Karny

Artykuł 191a.

§ Kto, używając przemocy, nielegalnej groźby lub podstępnie, utrwała wizerunek osoby nagiej lub osoby podczas stosunku płciowego, lub rozpowszechnia wizerunek osoby nagiej lub osoby podczas stosunku płciowego bez jego zgody, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do 5 lat.

§ 2. Ściganie następuje na wniosek ofiary. Nękanie/Stalking Bardzo częste wysyłanie niechcianych i niepokojących wiadomości komuś przez Internet lub telefon komórkowy, zwłaszcza gdy jest to robione przy użyciu różnych form komunikacji jednocześnie, mimo wyraźnego sprzeciwu odbiorcy

- obrazy,
- linki,

- Informacje, np. poprzez komunikatory internetowe i czaty,
- komentarze do zdjęć lub wypowiedzi danej osoby,

Kodeks Wykroczeń

Kto, dla dokuczania drugiemu, złośliwie go wprowadza w błąd lub w inny sposób złośliwie go niepokoi, podlega karze ograniczenia wolności, grzywnie do 1500 PLN lub karze nagany.

Wulgaryzmy (definiowane jako)

- Powtarzające się używanie obscenicznych słów w Internecie w miejscach, gdzie komunikuje się wiele osób (np. czaty, fora).
- Umieszczanie w Internecie zdjęć i obrazów o niestosownej lub obscenicznej treści w miejscu powszechnie dostępnym (np. foto-blogi, portale społecznościowe, strony internetowe i inne miejsca niezabezpieczone hasłem).

Kodeks Wykroczeń

Art. 141 Kto umieszcza w miejscu publicznym niestosowne ogłoszenie, napis lub rysunek lub używa niestosownych słów, podlega karze ograniczenia wolności, grzywnie do 1500 PLN lub karze nagany

Treści szkodliwe (definiowane jako)

- Grooming
- Zawierające przemoc, pornografię, wulgaryzmy
- Propagujące rasizm i ksenofobię
- Zachęcające do popełnienia przestępstwa
- Promujące faszystowski lub inny totalitarny system państwowy
- Zachęcające do prostytucji, używania narkotyków lub hazardu
- Zawierające elementy manipulacji psychologicznej (np. zachęta do wstąpienia do kultu)

Kodeks Karny - Grooming

Artykuł 200a.

§ Kto w celu popełnienia przestępstwa określonego w artykule 197 § 3 pkt 2 lub w artykule 200, lub w celu wyprodukowania lub zarejestrowania treści pornograficznych, za pośrednictwem systemu informacyjno-komunikacyjnego lub sieci telekomunikacyjnej nawiązuje kontakt z małoletnim poniżej 15 roku życia, mając na celu spotkanie z nim poprzez oszustwo, wykorzystanie błędu lub niemożność właściwego zrozumienia sytuacji, lub przez nielegalną groźbę, podlega karze pozbawienia wolności do 3 lat.

Kodeks Karny - Nękanie seksualne

Artykuł 200a § 2.

Kto za pośrednictwem systemu informatycznego lub sieci telekomunikacyjnej upowszechnia treści pornograficzne bez zgody osoby, której te treści dotyczą, podlega karze pozbawienia wolności do 2 lat.

Promowanie pedofilii

Artykuł 200b.

Kto publicznie promuje lub pochwała zachowanie o charakterze pedofilskim, podlega karze grzywny, karze ograniczenia wolności lub pozbawienia wolności do lat 2.

Kodeks Karny - Treści pornograficzne:

Art. Kto przedstawia treści pornograficzne osobie niepełnoletniej poniżej 15 roku życia lub umożliwia jej dostęp do przedmiotów pornograficznych lub rozpowszechnia treści pornograficzne w sposób umożliwiający takiemu

nieletniemu zapoznanie się z nimi, podlega karze grzywny, karze ograniczenia wolności lub pozbawienia wolności do lat 2.

§ Kto w celu rozpowszechniania produkuje, utrwala lub sprowadza, przechowuje lub posiada lub rozpowszechnia lub publicznie prezentuje treści pornograficzne z udziałem nieletnich lub treści pornograficzne związane z użyciem przemocy lub ze zwierzęciem, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do 8 lat.

Art. 202

§ Kto utrwala materiały pornograficzne z udziałem osoby poniżej 15 roku życia, podlega karze pozbawienia wolności od 1 do 10 lat.

§ 4a. Kto sprowadza, przechowuje lub posiada materiały pornograficzne z udziałem osoby poniżej 15 roku życia, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do 5 lat. § 4b. Kto produkuje, rozpowszechnia, prezentuje, przechowuje lub posiada materiał pornograficzny przedstawiający wyprodukowany lub przetworzony obraz nieletniego uczestniczącego w akcie seksualnym, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności lub pozbawienia wolności do lat 2.

Kodeks Karny - Nakłanianie do prostytucji

Artykuł 204.

§ 1. Kto, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, nakłania inną osobę do uprawiania prostytucji lub jej w tym pomaga, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

§ 2. Kto czerpie korzyści majątkowe z prostytucji uprawianej przez inną osobę, podlega karze określonej w § 1.

§ 3. Jeśli osoba określona w § 1 lub 2 jest nieletnia, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od 1 do 10 lat.

§ 4. Karę określoną w § 3 poniesie każdy, kto zwabia lub uprowadza inną osobę, aby uprawiała prostytucję za granicą.

Treści szkodliwe

Artykuł 256.

§ Kto publicznie propaguje faszystowski lub inny totalitarny ustrój państwa lub nawołuje do nienawiści opartej na różnicach narodowych, etnicznych, rasowych, wyznaniowych lub z powodu bezwyznaniowości, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności lub pozbawienia wolności do lat 2.

Artykuł 257.

Kto publicznie znieważa grupę osób lub jednostkę z powodu jej przynależności narodowej, etnicznej, rasowej, wyznaniowej lub bezwyznaniowości, lub z tych powodów narusza nietykalność cielesną innej osoby, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3

Ochrona danych osobowych

USTAWA z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych

Artykuł 6.1)

(1) W rozumieniu ustawy dane osobowe to wszelkie informacje odnoszące się do zidentyfikowanej lub możliwej do zidentyfikowania osoby fizycznej.

(2) Osobą możliwą do zidentyfikowania jest osoba, którą można zidentyfikować, bezpośrednio lub pośrednio, w szczególności przez odniesienie się do numeru identyfikacyjnego lub do jednego bądź większej liczby szczególnych czynników określających jej cechy fizyczne, fizjologiczne, psychiczne, ekonomiczne, kulturowe lub społeczne.

(3) Informacje nie będą uważane za umożliwiające określenie tożsamości osoby, jeśli wymagałoby to nadmiernych kosztów, czasu lub działań.

Ochrona danych osobowych

Artykuł 49 (1) Każda osoba, która przetwarza dane osobowe w systemie informatycznym, mimo że przetwarzanie to jest niedozwolone lub przetwarzanie tych danych nie jest autoryzowane, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności lub pozbawienia wolności do lat 2.

(2) Jeśli czyn określony w ustępie (1) dotyczy danych ujawniających pochodzenie rasowe lub etniczne, poglądy polityczne, przekonania religijne lub filozoficzne, przynależność wyznaniową, partyjną lub związkową, dane dotyczące zdrowia, kodu genetycznego, nałogów lub życia seksualnego, sprawca podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności lub pozbawienia wolności do lat 3.

Cyberprzemoc i nieletni sprawcy i ofiary

W przypadku cyberprzemocy wobec dzieci, tj. osób poniżej 18 roku życia, wszelkie działania prawne są podejmowane przez rodziców lub opiekunów prawnych. Nie można dochodzić odpowiedzialności prawnej za dziecko, które padło ofiarą cyberprzemocy, bez współpracy rodziców.

Bez względu na formę cyberprzemocy, jeśli podejrzewamy, że sprawcą jest osoba poniżej 17 roku życia, wszelkie działania prawne podejmuje sąd rodzinny i nieletnich właściwy ze względu na miejsce zamieszkania ewentualnego sprawcy.

Jeśli przestępstwo jest zgłaszane, a policja i prokuratura rozpoczynają postępowanie, dziecko, jako ofiara, jest również świadkiem przestępstwa i będzie uczestniczyć w trwającym postępowaniu oraz zostanie przesłuchane.

Badania wykazały, że cyberprzemoc jest powszechna w Polsce. Około 20% osób poniżej 15 roku życia to sprawcy cyberprzemocy, 7% to ofiary, a 6% to osoby będące zarówno sprawcami, jak i ofiarami. 9% zgłasza problem nauczycielowi, podczas gdy 29% informuje o nim rodziców.

Najwyższa Izba Kontroli w Polsce (dane pochodzą z wyników ankiety - 2017):

<https://www.nik.gov.pl/aktualnosci/nik-o-cyberprzemocy-wsrod-dzieci-i-mlodziezy.html>

Ministerstwo Edukacji Narodowej i Ministerstwo Cyfryzacji, szkoły oraz policja nie określili (dane z NIK za 2017 r.) skali zjawiska, brak jest również odpowiedniej koordynacji działań mających na celu ocenę skali zjawiska i podjęcie stosownych działań prewencyjnych. Różne informacje, w różnych źródłach. Brak dostatecznie dostępnych informacji na temat skali zjawiska. Działania prewencyjne w szkołach (prowadzone przez policję) są zazwyczaj podejmowane, jeśli szkoła zgłasza taką potrzebę. Nauczyciele przyznają w ankietach, że cyberprzemoc dotyka więcej niż 1/3 uczniów. Niemniej jednak, NIK ocenia pozytywnie działania szkół w odpowiedzi na zgłoszone akty cyberprzemocy.

Ankiety przeprowadzone przez NIK podczas audytu (wśród 271 nauczycieli, 814 rodziców i 737 uczniów) pokazują, że cyberprzemoc stanowi poważny problem wśród uczniów. Prawie 40 procent uczniów, prawie 30 procent rodziców i 45 procent ankietowanych nauczycieli doświadczyło cyberprzemocy. Wskaźnik wykrywania sprawców cyberprzemocy jest najwyższy według ankietowanych nauczycieli (prawie 97 procent). Z drugiej strony, pogląd na możliwość identyfikacji sprawcy był podzielany przez około 59 procent rodziców i ponad 49 procent uczniów. Jednocześnie, prawie połowa ankietowanych uczniów stwierdziła, że nie zwróciłyby się o pomoc do nikogo, gdyby doświadczyła cyberprzemocy, nieco ponad 13 procent uczniów zwróciłoby się o pomoc do nauczyciela, a 19 procent uczniów zwróciłoby się o pomoc do rodziców.

Na stronie internetowej policji aktualne dane na temat cyberprzemocy są trudne do uzyskania. Szukając informacji o przestępstwach w szkole i innych placówkach oświatowych, nie ma kategorii “cyberprzemoc”.

Na podstawie danych uzyskanych przez NASK (2019) - Raport z Ogólnopolskiego Badania Uczniów (2019)

“Przemoc w Internecie najczęściej jest agresją między rówieśnikami. Sprawcami są często znajomi z klasy lub szkoły, chociaż zdarza się, że agresorem może być także zupełnie nieznana osoba, poznaną na przykład na forum internetowym czy w grze online.

NASTOLATKI NAJCZĘŚCIEJ DOŚWIADCZAJĄ AGRESJI W SIECI Z POWODU:

- poglądów (14,9%) “d”
- wyglądu (13,5%)

- sympatii (11,6%)
- narodowości (8,1%)

ubioru (8,0%)

INNE MOTYWY:

- orientacji seksualnej (4,6%)
- religii (4,5%)
- koloru skóry (4,3%)
- płci (4,2%)
- złej sytuacji finansowej (3,8%)

file:///E:/Pobrane/Poradnik_cyberprzemoc_nowe_int.pdf

Rodzice nastolatków 3.0: Raport z ogólnopolskiego badania społecznego, NASK, 2019

“Rodzice są nieświadomi skali cyberprzemocy. Tylko 15,8% rodziców wie, że ich dziecko doświadczyło werbalnych zniewag w internecie. Tymczasem, aż 48,8% nastolatków mówi, że były ofiarami werbalnej agresji online.”

file:///E:/Pobrane/Poradnik_cyberprzemoc_nowe_int.pdf

Cyberprzemoc jest również często poruszana w prasie. Tematy omawiane w Polsce to incydenty, konsekwencje inicjatyw (cyber)przemocy, dane statystyczne, ustawodawstwo oraz kampanie lub inne działania prewencyjne. Przykłady nagłówków to:

1. Komenda Wojewódzka Policji: “CYBERPRZEMOC - NOWE ZAGROŻENIA DLA DZIECI I MŁODZIEŻY...” - KONFERENCJA DLA NAUCZYCIELI SZKÓŁ LUBELSKICH

<https://www.policja.pl/pol/aktualnosci/179294,KWP-Cyberprzemoc-nowe-zagrozenie-dla-dzieci-i-mlodziezyquot-konferencja-dla-nauc.html>

2. Komenda Wojewódzka Policji: „Cyber(bezpieczni)”. Ekspertki dyskutowali o zagrożeniach i profilaktyce przemocy w Internecie.

<https://warminsko-mazurska.policja.gov.pl/ol/aktualnosci/15575,KWPCYBER-NIEBEZPIECZNI-Eksperti-rozmawiali-o-zagrozeniach-i-profilaktyce-zwiazan.html>

3. Policja (region lubelski): WŁODAWA: STOP CYBERPRZEMOCY

<https://lubelska.policja.gov.pl/lub/aktualnosci/49422,Wlodawa-Stop-cyberprzemocy.html>

4. Poradnik dla rodziców o cyberprzemocy i anty-przemocy dla dzieci i młodzieży (GOTOWY DO POBRANIA)

[file:///E:/Pobrane/%E2%80%99Cyberprzemoc_W%C5%82%C4%85cz_blokad%C4%99_na_n%C4%99kanie%E2%80%9D_%E2%80%93_poradnik_dla_rodzic%C3%B3w%20\(1\).pdf](file:///E:/Pobrane/%E2%80%99Cyberprzemoc_W%C5%82%C4%85cz_blokad%C4%99_na_n%C4%99kanie%E2%80%9D_%E2%80%93_poradnik_dla_rodzic%C3%B3w%20(1).pdf)

5. Poradnik dla szkół, jak reagować na cyberprzemoc w szkołach

[file:///E:/Pobrane/cyberprzemoc%20\(4\).pdf](file:///E:/Pobrane/cyberprzemoc%20(4).pdf)

6. NIK o cyberprzemocy wśród dzieci i młodzieży

<https://www.nik.gov.pl/aktualnosci/nik-o-cyberprzemocy-wsrod-dzieci-i-mlodziezy.html>

7. Współpraca policji z rodziną w zwalczaniu cyberprzemocy wśród dzieci i młodzieży - szansa czy utopia?

The Central European Journal of Social Sciences and Humanities

<http://cejsh.icm.edu.pl/cejsh/element/bwmeta1.element.desklight-b3e94eda-e416-4c88-8660-2eaaf489fcd7>

8. Ogólnopolska Sieć Edukacyjna (OSE) to program zapewniający szkołom w całej Polsce dostęp do szybkiego, bezpłatnego i bezpiecznego Internetu. Jest to odpowiedź na wyzwania współczesnej edukacji - kształtowanie kompetencji cyfrowych i otwartość na nowoczesne technologie.

Program został zaprojektowany na mocy Ustawy o Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej

<https://ose.gov.pl/internet-ose>

9. Temat lekcji: cyberprzemoc

<https://ose.gov.pl/aktualnosci/wpis/temat-lekcji-cyberprzemoc>

10. „Gazeta Wyborcza”: artykuł o Cyberprzemocy

<https://wyborcza.pl/0,128956.html?tag=cyberprzemoc>

11. „Gazeta Wyborcza”: „*Nie daj się okraść w internecie*” (29-05-2020) <https://wyborcza.pl/10,170322,24849906,nie-daj-sie-okrasc-w-internecie.html>

12. „Gazeta Wyborcza”: „Gej zdechl! Kozioł ofiarny, online 24/7” (20-09-2017) <https://wyborcza.pl/7,75968,22402172,gej-zdechl-koziol-ofiarny-online-24-na-dobe.html>

13. „Gazeta Wyborcza”: Hejt internetowy jest powszechny, ale anonimowy (06-08-2015) https://bigdata.wyborcza.pl/bigdata/7,159116,22076444,hejt-internetowy-jest-powszechny-ale-anonimowy.html?_gl=1*cspr0e*_gcl_aw*R0NMLjE2MTgyMTkyOTUuQ2owS0NRanczOC1EQmhEcEFSSXNBREoza2puN1FiMjJLOWx CenRwTkpUUnpVZC13LU1JYXFKUGIXc243RUFMZUhjTWdvcTVUS3FzLWhOd2FBZl1pwRUFMd193Y0I.&_ga=2.198981679.1897879306.1623054726-1390793808.1567690261

14. “Dziennik Gazeta Prawna” <https://www.gazetaprawna.pl/wiadomosci/artykuly/1086368,24-proc-mlodych-polek-doswiadczylo-cyberprzemocy.html>

15. „ Wysokie obcasy”
„Spocisz się na śmierć, grubasie.” Cyberprzemoc wśród nastolatków rośnie w zastraszającym tempie (02.03.2021) <https://www.wysokieobcasy.pl/wysokie-obcasy/7,176064,26839585,w-niemczech-dramatycznie-rosnie-cyberprzemoc-wsrod.html?disableRedirects=true>

POWAGA PROBLEMU

Wyniki kwestionariusza wskazały, że w Polsce prawie sześciu na dziesięciu uczniów (58,2%) przyznało się do bycia ofiarą ogólnego cyberprzemocy przynajmniej raz w ciągu ostatnich trzech miesięcy. Mniejsza część polskich uczniów (50,9%) zaznaczyła, że była ofiarą cyberprzemocy opartej na uprzedzeniach przynajmniej raz w ciągu ostatnich trzech miesięcy. Jeśli chodzi o sprawstwo, około trzech na dziesięciu polskich uczniów (32,7%) przyznało, że dokonało ogólnej cyberprzemocy przynajmniej raz w ciągu ostatnich trzech miesięcy, a trzech na dziesięciu polskich uczniów (32,7%) przyznało, że dokonało

cyberprzemocy opartej na uprzedzeniach. Jeden na trzech polskich uczniów (36,4%) był przynajmniej raz w ciągu ostatnich trzech miesięcy świadkiem ogólnej cyberprzemocy, a jeden na trzech polskich uczniów (36,4%) był przynajmniej raz w ciągu ostatnich trzech miesięcy świadkiem cyberprzemocy opartej na uprzedzeniach.

Wszyscy uczestnicy wywiadów zgłosili korzystanie z różnych mediów społecznościowych:

- Instagram (4)
- Facebook i Messenger (3)
- Tik-Tok (3)
- YouTube (3)
- Snapchat (2)
- WhatsApp (1)

Korzystają z mediów społecznościowych do komunikacji zarówno grupowej, jak i osobistej.

Wszyscy wymienili powody:

- By być w kontakcie z tym, co robią inni
- By być na bieżąco z wiadomościami i aktualnymi wydarzeniami
- By wypełnić wolny czas
- By znaleźć zabawne treści i rozrywkę (np. muzyka, śmieszne filmy)
- By nawiązywać kontakty
- By robić to samo, co ich przyjaciele
- By dzielić się treściami i opiniami
- By coś znaleźć
- By poznawać nowe osoby, nawiązywać nowe przyjaźnie
- By śledzić ludzi, których znają, śledzić popularne osoby
- By czerpać inspirację

- By wrzucać informacje o swoich nowościach i zainteresowaniach.

Robią to, ponieważ chcą, lubią, nudzą się, inni robią to samo, a teraz jest to powszechne, ponieważ chcą się nauczyć interesujących funkcji mediów społecznościowych.

Uczestnicy wywiadów wspomnieli o **pozytywnych doświadczeniach** w mediach społecznościowych. Korzystają z mediów społecznościowych, aby utrzymywać stały kontakt z rówieśnikami lub rodziną. Pozytywne komentarze do udostępnianych informacji (np. zdjęć czy filmów) dają im siłę i motywują do publikowania więcej i tworzenia lepszych filmów czy treści. Jeden z uczestników powiedział, że pozytywnym jest to, że nikt jeszcze nie obraził go w mediach społecznościowych. Inny podkreślił, że czasem ludzie są zbyt zawstydzeni, aby rozmawiać osobiście, a przez Internet jest znacznie łatwiej wyrazić się. Możliwe jest poznanie kogoś online, a potem zostanie przyjaciółmi w rzeczywistym życiu.

Uczestnicy wywiadów rozmawiali także o **negatywnych doświadczeniach**. Trzej uczestnicy powiedzieli, że nie mieli negatywnych doświadczeń, ale byli świadkami takich przypadków. Jeden powiedział, że ktoś kiedyś podszył się pod jego przyjaciela i komentował posty jego pseudonimem, ale profil szybko został zablokowany. Jedna dziewczyna powiedziała, że ktoś komentował jej posty, obrażając ją.

Ogólne doświadczenie: Wszyscy uczestnicy uważali, że ich doświadczenie online było bardziej pozytywne niż negatywne. Jeden podkreślił, że dzięki Internetowi zyskał pewność siebie i rozwijał swoje pasje, także obserwując, co robią inni i ucząc się nowych umiejętności. Jeden dodał, że prawdopodobnie nic negatywnego jej się jeszcze nie przytrafiło, ponieważ nie publikuje dużo treści online, więc inni nie mają nic do komentowania lub krytykowania.

Uczestnicy wywiadów rozmawiali o **prywatności i bezpieczeństwie**. Wyrażali swoje obawy i byli ostrożni co do publikowania treści online. Niektórzy byli bardziej świadomi i ostrożni po negatywnych doświadczeniach bliskich przyjaciół czy ich samych. Jedna osoba powiedziała, że czuje się bezpiecznie, ponieważ nie zamieszcza online informacji o sobie. Woli reagować, gdy inni są aktywni. Widziała kilka razy bardzo nieprzyjemne komentarze na temat innych, więc woli tego doświadczyć osobiście. Dlatego trochę się boi, chociaż czasami chciałaby podzielić się jakimiś nowościami na swój temat. Inna osoba była zaniepokojona, gdy zamieściła zdjęcie ze swojego pokoju z widokiem na nazwę ulicy. Rodzice jej przyjaciela powiedzieli jej, że łatwo jest poznać lokalizację jej domu, widząc to zdjęcie, ponieważ było to publiczne. Znała historię stalkera jej przyjaciela. Nie chciała, aby on znalazł jej przyjaciela z powodu tego zdjęcia. Usunęła post. Teraz jest bardziej ostrożna. Inna powiedziała, że czuje się stosunkowo bezpieczna w Internecie, starając się włączyć ograniczenia, np. na Facebooku, więc jej posty widzą tylko jej przyjaciele. Zawsze sprawdza dostępność i ograniczenia tego, co publikuje

Jedna z uczestniczek zawsze podaje swój prawdziwy numer telefonu oraz imię, gdyż nie uważa tego za zagrożenie. Jej rodzice jednak ciągle przestrzegają ją przed nieostrożnością w sieci. Nie wiedzą, że zamieszcza filmy w mediach społecznościowych. Wszyscy uczestnicy używają swoich prawdziwych imion lub pseudonimów. U młodych ludzi powszechne jest używanie pseudonimów, wolą to od podawania nazwisk; podanie imienia jest dla nich akceptowalne.

Niektórzy czasami chcieliby zachować anonimowość. Jedna osoba ma 2 profile w jednym serwisie po utracie telefonu. Nie mogła odzyskać hasła, więc było dla niej łatwiej założyć nowe konta.

Obawy dotyczące postów innych osób. Tylko jeden na pięciu stwierdził, że nie przejmuje się postami innych. Jednak w trakcie wywiadów było oczywiste, że każdy z nich się przejmuje. Dlatego obserwują zdjęcia, filmy i komentarze rówieśników i nie są zadowoleni, gdy ktoś publikuje coś, czego im się nie podoba (np. zdjęcia lub filmy, na których się znajdują). Chcieliby decydować, co ich przyjaciele publikują, jeśli dotyczy to ich osobiście, ale wielu z nich nawet nie pyta o zgodę.

- Pierwszy uczestnik powiedział: „Ważne jest dla mnie, co inni publikują i piszą o mnie oraz jak mnie postrzegają. Jeśli ktoś napisze coś o mnie, czego nie lubię, kontaktuję się z nim prywatną wiadomością i proszę o usunięcie komentarza.”
- Drugi uczestnik powiedział: „Przejmuję się tym, co inni ludzie publikują o mnie w mediach społecznościowych. Kto by się nie przejmował? Czytam komentarze innych. Zazwyczaj są pozytywne. Kiedy ktoś pisze coś negatywnego, staram się nie brać tego do siebie, ale jest trudno. Zazwyczaj ktoś inny reaguje i krytykuje tę osobę w komentarzu, a to mi pomaga.”
- Trzeci uczestnik powiedział: „Przejmuję się tym, co inni ludzie publikują o mnie w mediach społecznościowych. Zawsze czytam komentarze innych. Raczej piszą o mnie niewiele. Jednak jeśli już to robią, zazwyczaj są to komentarze pozytywne.”
- Czwarty uczestnik powiedział: „Przejmuję się, więc czytam komentarze i obserwuję posty. Nikt jeszcze nie zamieścił o mnie negatywnego komentarza, ale jeśli by to zrobił, prawdopodobnie napisałbym do administratora, a taki post na pewno bym usunął.”
- Piąty uczestnik powiedział: „Nie, nie przejmuję się, bo to tylko komentarz, a nie słowa wypowiedziane w twarz.”

Uczestnicy wywiadów opowiadali o swoich doświadczeniach jako **świadkowie cyberprzemocy**. Tylko jeden z uczestników powiedział, że nie był świadkiem cyberprzemocy.

Co uczestnicy uważają za cyberprzemoc:

- Rozpowszechnianie kłamstw i złośliwych wiadomości
- Niezapraszanie kogoś do grupy online, gdy inni koledzy są jej częścią
- Wykluczanie kogoś z grupy online, po tym jak był jej częścią
- Robienie zdjęć i filmów komuś i rozpowszechnianie ich bez zgody

Jak reagują na cyberprzemoc: Tylko jeden uczestnik powiedział szczerze, że ignoruje takie posty, zachowania. Uważa, że każdy powinien się bronić w takiej sytuacji, bo gdyby się odezwała, też miałaby od razu problem. Myśli, że wiele osób robi to samo, bo wolą unikać takich sytuacji. Jedna opowiedziała historię, jak chłopak w klasie zrobił zdjęcie przyjaciółce, gdy się przebierała, i przesłał je różnym znajomym ze szkoły. Ofiara nie przyszła do szkoły przez kilka dni. Klasa miała spotkanie z pedagogiem i dyrektorem szkoły.

Uczestnicy wywiadów rozmawiali także o własnych doświadczeniach **jako ofiary i sprawcy**. Ciekawe jest, że wszyscy uczestnicy stwierdzili, że uważają, iż byli ofiarami cyberprzemocy, podczas gdy 4 na 5 przyznało, że byli świadkami cyberprzemocy. Jeden uczestnik opisał sytuację, w której kłócił się z kimś, pisząc komentarze do jednego posta. Obydwie strony pisały obraźliwe rzeczy. Obydwoje byli niemili, ale ona nie uważa tego za cyberprzemoc. Żaden z uczestników nie przyznał się do celowego dokonania cyberprzemocy. Mówią, że starają się nie robić niczego, czego sami by nie chcieli doświadczyć. Tylko jeden uczestnik przyznał, że stara się nikogo w internecie nie obrażać celowo, chyba że odpowiada na obraźliwe komentarze.

Wszyscy uczestnicy stwierdzili, że cyberprzemoc jest obecnie narastającym

problemem. Wszyscy wspomnieli o negatywnych skutkach dla ofiar. Wszyscy wspomnieli o krzywdzeniu innych, problemach ze znoszeniem prawdziwej presji, depresji, myślach o samobójstwie.

ŚRODKI ZASTOSOWANE PRZEZ SZKOŁY, REKOMENDACJE NAUKOWE, PODEJŚCIA WSPIERANE PRZEZ WŁADZE, UZNANE NAJLEPSZE PRAKTYKI

W tej części przedstawimy przegląd instancji, które dostarczają środków/pomocy. Dokładniej skoncentrujemy się na oficjalnych punktach kontaktowych (infoliniach), liniach pomocy i społecznościach online

Oficjalne punkty kontaktowe lub infolinie

Ta sekcja dotyczy oficjalnych punktów kontaktowych. **Oficjalne punkty kontaktowe lub infolinie** to miejsca, gdzie osoby indywidualne mogą zgłaszać incydenty (cyber)przemocy (online bądź offline), a te miejsca są upoważnione lub mają środki, aby podjąć działania w odpowiedzi na zgłoszony incydent

nr 1			
Nazwa punktu kontaktowego	Dyzurnet x pl		
Link bezpośredni	https://dyzurnet.pl/ ; https://dyzurnet.pl/kontakt ;		
Krótki opis	<p>NASK jest państwowym instytutem badawczym pod nadzorem Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.</p> <p>Dyzurnet.pl to zespół ekspertów z Sieci Komputerowej Nauki i Akademii, działający jako punkt kontaktowy do zgłaszania nielegalnych treści w Internecie, szczególnie związanych z wykorzystywaniem seksualnym dzieci.</p> <p>Zgodnie z ustawą o Krajowym Systemie Cyberbezpieczeństwa, NASK-PIB został wyznaczony jako jeden z Zespołów Reagowania na Incydenty Komputerowe, tzw. CSIRT.</p>		
Kto zarządza punktem kontaktowym?	Rząd	Organizacja pozarządowa (NGO)	Inny
Kanał punktu kontaktowego	Wyznaczony numer telefonu	Czat online	Internetowy formularz kontaktowy

	E-mail	SMS-em	List fizyczny
	Inne, opisz		
Czy jest to konkretny punkt kontaktowy ds. znęcania się (tradycyjnego i/lub cyberprzemocy)?	Tak		NIE
Czy jest to tylko konkretny punkt kontaktowy ds. cyberprzemocy?	Tak *		NIE
Czy jest to wyłącznie konkretny, tradycyjny punkt kontaktowy ds. znęcania się?	Tak		NIE
Czy punkt kontaktowy jest anonimowy?	Tak *		NIE
...jeśli wymagana jest tożsamość, w jakim zakresie?			
Czas reakcji punktu kontaktowego	Natychmiast	W ciągu jednego dnia	W ciągu jednego tygodnia
	Inni		
Kto zgłasza znęcanie się?	Ofiary	Nauczyciele	Rodzice
	Osoby postronne	Deski	
Dodatkowe komentarze recenzentów			

Infolinie

Ta sekcja dotyczy infolinii dla dzieci. Infolinia dla dzieci to usługa telekomunikacyjna i dotarcia, obejmująca również sieć web, działająca na rzecz dzieci. Infolinia dla dzieci świadczy bezpośrednie usługi, w tym między innymi: doradztwo, kierowanie i aktywne słuchanie³. Każda platforma, która spełnia ten opis i adresuje problem przemocy, jest dla nas interesująca. Obejmuje to również infolinie, które nie zajmują się wyłącznie problemami związanymi z przemocą.

nr 1	
Nazwa infolinii	Infolinia Rzecznika Praw Dziecka

³ Międzynarodowa Pomoc Dzieciom. (2011). *Budowanie linii pomocy dla Twojego dziecka. Przyjazny dla użytkownika przewodnik dotyczący uruchamiania i rozwijania infolinii dla dzieci*. <https://www.childhelplineinternational.org/wp-content/uploads/2017/05/How-to-build-English.pdf>

Link bezpośredni	https://brpd.gov.pl/dzieciocy-telefon-zaufania-rzecznika-praw-dziecka/		
Krótki opis	<p>Telefon jest bezpłatny i czynny od poniedziałku do piątku od 8.15 do 20.00 (połączenie bezpłatne). Jeśli zadzwonisz tam w nocy i zostawisz informacje o sobie i swoim numerze - konsultanci oddzwonią. 800 12 12 12 (numer telefonu) Najczęściej kontaktuje się z infolinią dla dzieci w sprawie przemocy, problemów emocjonalnych, rówieśniczych, szkolnych i rodzinnych oraz tych wynikających z dojrzewania. Zespół Infolinii dla Dzieci prowadzi także edukację na temat praw dzieci poprzez spotkania i działania edukacyjne.</p> <p>Lokalizacja Infolinii dla Dzieci w strukturze Biura Rzecznika Praw Dziecka umożliwia jego konsultantom zajmowanie się problemem, monitorowanie sytuacji i organizowanie dalszej pomocy na zasadzie współpracy z wieloma instytucjami.</p> <p>Infolinia Rzecznika Praw Dziecka została uruchomiona 20 listopada 2008 roku. Telekomunikacja Polska (obecnie Orange), operator telekomunikacyjny i firma społecznie zaangażowana w pomoc dzieciom, zdecydowała się wesprzeć Infolinię Rzecznika Praw Dziecka. Dzięki tej współpracy wszyscy dzwoniący na infolinię nie ponoszą żadnych kosztów. Numer 800 12 12 12 jest udostępniany na zasadach niekomercyjnych. Czat nie wymaga logowania i nie trzeba instalować żadnej aplikacji.</p> <p>Pracownicy Biura Rzecznika Praw Dziecka nie udzielają informacji telefonicznie o sprawach prowadzonych przez biuro.</p>		
Kto zarządza infolinią?	Rząd	Organizacja pozarządowa (NGO)	Inny
	Nazwa instytucji: Rzecznik Praw Dziecka		
Kanał infolinii	Wyznaczony numer telefonu	Czat online	Forum internetowe
	800 12 12 12		
	E-mail	SMS-em	List fizyczny
	Inny		
Czy jest to konkretna infolinia dotycząca znęcania się (tradycyjna i/lub cyberprzemocy)?	Tak		NIE
Czy jest to tylko konkretna infolinia dotycząca cyberprzemocy?	Tak		NIE
Czy jest to wyłącznie tradycyjna infolinia dotycząca znęcania się?	Tak		NIE
Czy infolinia jest anonimowa?	Tak		NIE
...jeśli wymagana jest tożsamość, w jakim zakresie?			
Czas reakcji infolinii	Natychmiast	W ciągu jednego dnia	W ciągu jednego tygodnia
	Inne, nieznanne		
Kto zgłasza znęcanie się?	Ofiiary	Nauczyciele	Rodzice

	Osoby postronne	Ludność w ogóle
Dodatkowe komentarze recenzentów	Adresowany jest głównie do dzieci i młodzieży	

Nr 2			
Nazwa infolinii	Infolinia dla dzieci i młodzieży		
Link bezpośredni	Tel 116 111 www.116111.pl		
Krótki opis	Bezpłatna i anonimowa linia telefoniczna dla dzieci i młodzieży prowadzona od 2008 roku przez fundację Dajemy Dzieciom siłę (Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę). Wszystkie dzieci, które doświadczają kryzysów (różnych, w tym cyberprzemocy) otrzymują pomoc.		
Kto zarządza infolinią?	Rząd	Organizacja pozarządowa (NGO)	Inny
	Nazwa instytucji: Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę		
Kanał infolinii	Wyznaczony numer telefonu	Czat online	Forum internetowe
	E-mail	SMS-em	List fizyczny
	Inne, opisz		
Czy jest to konkretna infolinia dotycząca znęcania się (tradycyjna i/lub cyberprzemocy)?	Tak	NIE	
Czy jest to tylko konkretna infolinia dotycząca cyberprzemocy?	Tak	NIE	
Czy jest to wyłącznie tradycyjna infolinia dotycząca znęcania się?	Tak	NIE	
Czy infolinia jest anonimowa?	Tak	NIE	
Jeśli wymagana jest tożsamość, w jakim zakresie?			
Czas reakcji infolinii	Natychmiast	W ciągu jednego dnia	W ciągu jednego tygodnia
Kto zgłasza znęcanie się?	Ofiary	Nauczyciele	Rodzice
	Osoby postronne	Ludność w ogóle	
Dodatkowe komentarze recenzentów	Zwłaszcza dzieci i młodzież, które borykają się z kryzysem		

nr 3			
Nazwa infolinii	Telefon dla rodziców i nauczycieli w sprawie bezpieczeństwa dzieci		
Link bezpośredni	www.800100100.pl Tel. 800 100 100		
Krótki opis	Jest to bezpłatna i anonimowa infolinia telefoniczna i internetowa dla rodziców i nauczycieli, którzy potrzebują wsparcia i informacji na temat tego, jak zapobiegać i pomagać dzieciom doświadczającym problemów i trudności wynikających z problematycznych i ryzykownych zachowań, takich jak: agresja i przemoc w szkole, cyberprzemoc i zagrożenia nowych technologii, wykorzystywanie seksualne, kontakt z substancjami psychoaktywnymi, uzależnienia, depresja, myśli samobójcze, zaburzenia odżywiania.		
Kto zarządza infolinią?	Rząd	Organizacja pozarządowa (NGO)	Inny
	Nazwa instytucji: Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę		
Kanał infolinii	Wyznaczony numer telefonu	Czat online	Forum internetowe
	E-mail	SMS-em	List fizyczny
	Inny		
Czy jest to konkretna infolinia dotycząca znęcania się (tradycyjna i/lub cyberprzemocy)?	Tak		NIE
Czy jest to tylko konkretna infolinia dotycząca cyberprzemocy?	Tak		NIE
Czy jest to wyłącznie tradycyjna infolinia dotycząca znęcania się?	Tak		NIE
Czy infolinia jest anonimowa?	Tak		NIE
...jeśli wymagana jest tożsamość, w jakim zakresie?			
Czas reakcji infolinii	Natychmiast *	W ciągu jednego dnia	W ciągu jednego tygodnia
	Za każdym razem		
Kto zgłasza znęcanie się?	Ofiary	Nauczyciele	Rodzice
	Osoby postronne	Inni	
Dodatkowe komentarze recenzentów			

Spolecności internetowe

Ta sekcja dotyczy społeczności internetowych. **Spolecność internetowa** to miejsce, w którym rówieśnicy mogą pomagać i wspierać się nawzajem w czasach stresu czy trudności. Zatem, te społeczności różnią się od telefonów zaufania, gdzie z młodzieżą interakcjonują profesjonaliści (lub wykształceni wolontariusze). Społeczności internetowe mogą istnieć na przykład w mediach społecznościowych czy na forum internetowym.

nr 1	
Nazwa społeczności internetowej	Szkoła Odpowiedzialna Cyfrowo
Link bezpośredni	https://dbamojzasieg.pl/soc/
Krótki opis	<p>SZKOŁA CYFROWO ODPOWIEDZIALNA to społeczność uczniów, rodziców i nauczycieli, dla których wartością jest kształtowanie równowagi między wykorzystywaniem nowych technologii a świadomym budowaniem prawdziwych relacji poza przestrzenią internetu. Poprzez dbanie o tę równowagę pozytywnie wpływamy na psychologiczne, fizyczne i społeczne dobrobyt całej społeczności szkolnej.</p> <p>Korzyści z dołączenia do ogólnonarodowej sieci Cyfrowo Odpowiedzialnych Szkół:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dostęp do innowacyjnego programu Cyfrowo Odpowiedzialna Szkoła i ciągłe wsparcie w jego wdrożeniu; • Udział w badaniu naukowym na temat relacji szkolnych - start już we wrześniu 2021! • Bezpłatny dostęp do bieżącej diagnostyki szkolnej oraz szereg materiałów edukacyjnych dotyczących e-uzależnień, higieny cyfrowej i znaczenia relacji osobistych; • Możliwość udziału w dedykowanych webinarach i konferencjach tematycznych realizowanych dla sieci Cyfrowo Odpowiedzialnych Szkół; • Wsparcie w zarządzaniu mediami cyfrowymi w społeczności szkolnej; • Dostęp do ogólnonarodowej społeczności Cyfrowo Odpowiedzialnych Szkół, by dzielić się doświadczeniami; • Certyfikat dla szkoły oraz zaświadczenie dla szkolnego koordynatora projektu. <p>Projekt „Cyfrowo Odpowiedzialna Szkoła” wpisuje się w podstawowe kierunki krajowej polityki edukacyjnej na rok szkolny 2020/2021, tj. pkt 4 (Wykorzystanie narzędzi i zasobów cyfrowych w procesach edukacyjnych i metodach nauczania na odległość. Bezpieczne i efektywne korzystanie z technologii cyfrowych).</p>

Kto zarządza wspólnotą?	Rząd	Organizacja pozarządowa (NGO)	Inny
	Nazwa instytucji: Fundacja Dbam o Mój Zasięg		
Kanał społeczności	Facebook	Instagrama	Forum internetowe
	Inne, opisz		
Czy jest to konkretna społeczność doświadczająca znęcania się (tradycyjnego i/lub cyberprzemocy)?		Tak	NIE
Czy jest to tylko konkretna społeczność zajmująca się cyberprzemocą?		Tak	NIE
Czy jest to tylko konkretna, tradycyjna społeczność zajmująca się znęcaniem się?		Tak	NIE
Czy społeczność jest anonimowa?			NIE
...jeśli wymagana jest tożsamość, w jakim zakresie?			
Grupa publiczna czy prywatna?		Publiczny	Prywatny
Kto korzysta z tej społeczności?	Ofiary	Nauczyciele	Rodzice
		Osoby postronne	Inni
Wpływ (liczba polubień, obserwujących itp.)			
Dodatkowe komentarze recenzentów			

ZAANGAŻOWANIE LOKALNYCH INTERESARIUSZY W ŚWIADOMOŚĆ I PREWENCJĘ PRZEMOCY RÓWIEŚNICZEJ

Uczestnicy wywiadów brali udział w szkolnych spotkaniach czy warsztatach na temat Internetu, dobrych i złych stron bycia w sieci, agresji w Internecie itp. W niektórych szkołach mogli obejrzeć film na ten temat. W szkołach organizowane były spotkania z pedagogami, terapeutami, strażnikami miejskimi. **Uczestnicy wywiadów mówili, że mogli**

dowiedzieć się, gdzie mogą szukać pomocy. Problemem jest to, że większość młodych ludzi nie zgłasza się po pomoc, nawet gdy jej bardzo potrzebują. Najczęściej wspierają się nawzajem, nawet jeśli wiedzą, że to niewystarczające. Mówią, że woleliby prosić o pomoc przyjaciół, niż nauczycieli czy infolinii. Niektórzy z nich mówią, że być może porozmawialiby z kimś z rodziny. Jedna z uczestniczek przyznała, że wołałaby nie prosić nikogo. „Nie otwieram się na innych z moimi problemami. Jakoś mi to nie pasuje.”

Badania pokazały, że również **policja odgrywa ważną rolę w kształtowaniu świadomości i profilaktyce.** Rola Policji polega między innymi na poprawie bezpieczeństwa ICT. W tym celu biorą oni aktywny udział w szkoleniach, które podnoszą wiedzę i kwalifikacje policjantów. Sami policjanci walczący z przestępczością informatyczną często mają wyższe wykształcenie informatyczne. Podczas szkoleń opracowywane są najnowsze metody zwalczania przestępczości informatycznej. Te metody są automatycznie wdrażane. Ze strony Policji organizowane są konferencje z udziałem specjalistów IT i telekomunikacji oraz instytucji współodpowiedzialnych za bezpieczeństwo i funkcjonowanie Internetu w Polsce, jak również takich specjalistów z innych krajów. Komisariaty miejskie, dzielnicowe i powiatowe mają jednostki zajmujące się przestępczością gospodarczą, które obsługują między innymi sprawy związane z cyberprzestępczością.

W ramach kampanii informacyjno-prewencyjnych, Policja prowadzi spotkania w szkołach i innych instytucjach, których oferta jest dedykowana zarówno młodszym, jak i starszym osobom. Kampanie te mają na celu szerzenie informacji na temat zjawiska cyberprzemocy i sposobów jej zapobiegania.

ZAANGAŻOWANIE INTERESARIUSZY W ŚWIADOMOŚĆ I PREWENCJĘ PRZEMOCY RÓWIEŚNICZEJ

W tej części przedstawimy przegląd interesariuszy, którzy są zaangażowani w podnoszenie świadomości i prewencję przemocy. Skoncentrujemy się bardziej precyzyjnie na centrach informacyjnych i kampaniach krajowych

Centra informacyjne

Centra informacyjne są miejscami, w których osoby mogą znaleźć informacje na temat definicji (cyber)przemocy, jej rodzajów i strategii radzenia sobie z nią. Te centra także często kierują użytkowników do infolinii czy oficjalnych punktów kontaktowych.

nr 1			
Nazwa centrum informacyjnego	Fundacja Dajemy Dzieciom Się		
Bezpośredni link (w przypadku Internetu)	https://fdds.pl/?gclid=CjwKCAjwtdtdeFBhBAEiwAKOIy50ocodaD0-B-FNuKl0ai5dBhQ04Rj8pmuvL8R53DRqLq6nD8XHbJlxoCFvoQAvD_BwE		
Krótki opis	Od 30 lat chroni dzieci przed przemocą i wykorzystywaniem seksualnym. Dostarcza dzieciom i ich opiekunom wsparcia, profesjonalnej pomocy psychologicznej i prawnej. Uczy dorosłych, jak mądrze i skutecznie reagować na przemoc wobec dzieci oraz co robić, gdy podejrzewają, że dziecko jest wykorzystywane. Wspiera i angażuje rodziców do wychowywania swoich dzieci z miłością i szacunkiem. Ma wpływ na polskie prawo, aby jak najlepiej chronić interesy dzieci.		
Kto zarządza centrum informacyjnym?	Rząd	Organizacja pozarządowa (NGO)	Inny
	Nazwa instytucji: Fundacja Dajemy Dzieciom Się		
Czy jest to konkretne centrum informacji na temat znęcania się (tradycyjnego i/lub cyberprzemocy)?	Tak	NIE	
Czy jest to wyłącznie konkretne centrum informacji o cyberprzemocy?	Tak	NIE	
Czy jest to wyłącznie konkretne, tradycyjne centrum informacji o znęcaniu się?	Tak	NIE	
Dodatkowe komentarze recenzentów	Cyberprzemoc to jeden z wielu problemów, którymi fundacja zajmuje się prowadząc kampanię		

	informacyjną na temat zjawiska cyberprzemocy i pomagając ofiarom
--	--

Nr 2			
Nazwa centrum informacyjnego	Polskie Centrum Program Bezpieczniejszy Internet		
Bezpośredni link (w przypadku Internetu)	https://www.saferinternet.pl/menu/o-nas/safer-internet-w-polsce.html?setlng=pl		
Krótki opis	Zostało założone w 2005 roku jako część Programu Bezpiecznego Internetu Komisji Europejskiej i obecnie działa w ramach Connecting Europe Facility. Składa się z krajowego instytutu badawczego NASK (koordynator PCPSI) oraz Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę. Centrum podejmuje szereg złożonych działań na rzecz bezpieczeństwa dzieci i młodzieży korzystających z Internetu i nowych technologii.		
Kto zarządza centrum informacyjnym?	Rząd	Organizacja pozarządowa (NGO)	Inny
	Nazwa instytucji:		
Czy jest to konkretne centrum informacji na temat znęcania się (tradycyjnego i/lub cyberprzemocy)?	Tak	NIE	
Czy jest to wyłącznie konkretne centrum informacji o cyberprzemocy?	Tak	NIE	
Czy jest to wyłącznie konkretne, tradycyjne centrum informacji o znęcaniu się?	Tak	NIE	
Dodatkowe komentarze recenzentów			

nr 3			
Nazwa centrum informacyjnego	Fundacja Dbam o Mój Zasięg		
Bezpośredni link (w przypadku Internetu)	https://dbamojzasieg.pl/jakpomagamy/		
Krótki opis	O Fundacji: „Jesteśmy oddani edukacji społeczeństwa na temat higieny cyfrowej i profilaktyki e-uzależnień wśród dzieci, nastolatków i dorosłych. Uczymy odpowiedzialnego korzystania z Internetu, smartfonów i innych		

	<p>narzędzi z ekranem, pamiętając, że relacje międzyludzkie są kluczowe dla dobrego samopoczucia jednostki. Podstawą naszych działań jest profesjonalna diagnoza problemu, działanie we współpracy międzysektorowej, a także idea partycypacji rozumianej jako włączanie w proces wsparcia tych, którzy go potrzebują.</p> <p>Realizacja naszej misji opiera się na trzech filarach: badaniach, szkoleniach i edukacji. Przeprowadzamy, samodzielnie lub we współpracy z partnerami, badania naukowe w dziedzinie e-uzależnień, nowych technologii w edukacji i relacji w świecie cyfrowym. Na ich podstawie opracowujemy nasze programy szkoleniowe, materiały edukacyjne i kampanie społeczne. Prowadzimy szkolenia i warsztaty dla szkół, instytucji i firm prywatnych na terenie całej Polski. Nasze przesłanie jest dostosowane zarówno do dzieci i młodzieży, jak i dorosłych.</p> <p>Nasz zespół składa się z doświadczonych ekspertów specjalizujących się w socjologii, psychologii, pedagogice, neurobiologii i komunikacji społecznej. Pozwala nam to oferować wszechstronne wsparcie dla przedszkoli i szkół, gmin i miast, instytucji państwowych i firm sektora prywatnego.”</p>		
Kto zarządza centrum informacyjnym?	Rząd	Organizacja pozarządowa (NGO)	Inny
	Nazwa instytucji:		
Czy jest to konkretne centrum informacji na temat znęcania się (tradycyjnego i/lub cyberprzemocy)?	Tak	NIE	
Czy jest to wyłącznie konkretne centrum informacji o cyberprzemocy?	Tak	NIE	
Czy jest to wyłącznie konkretne, tradycyjne centrum informacji o znęcaniu się?	Tak	NIE	
Dodatkowe komentarze recenzentów			

Kampanie krajowe

Ta sekcja dotyczy kampanii krajowych. Kampanie narodowe to (serie) skoordynowanych działań, takich jak plakaty, wystąpienia publiczne, wydarzenia czy inne istotne komunikaty, które są projektowane w celu osiągnięcia społecznego celu. Kampanie narodowe specjalnie

zaprojektowane w odniesieniu do (cyber)przemocy mogą mieć na celu: (1) informowanie osób o jej rozpowszechnieniu, (2) promowanie pewnych telefonów zaufania lub punktów kontaktowych, (3) zwiększanie świadomości na temat tego tematu lub (4) rozpoczęcie dyskusji na ten temat.

nr 1			
Nazwa kampanii	Przemoc w internecie zostawia niewidzialne rany		
Połączyć	https://www.nask.pl/pl/aktualnosci/4006,Niewidzialna-przemoc-SOS-Wioski-Dzieciece-z-nowa-kampania-spoeczna-o-cyberprzem.html https://wioskisos.org/jestemzsos/		
Główny cel	<p>Stowarzyszenie Wioski SOS Dzieci pragnie zatem zachęcić nastolatków, by zwracali się o pomoc do dorosłych, gdy czują, że “coś jest nie tak”. Z kolei rodziców zachęca się, aby zapoznawali się z tematem cyberprzemocy i byli bardziej uważni na zachowanie swoich dzieci w Internecie. Kampania ma zostać uruchomiona 18.01.21, czyli w Blue Monday - najbardziej przygnębiający dzień roku. Tego dnia, na dużym interaktywnym ekranie można było zobaczyć plakat kampanii ukazujący dzieci z binarnymi, online ranami i siniakami, które użytkownicy internetowi mogli zmniejszyć, przechodząc na stronę www.jestemzsos.org lub oznaczając akcję w mediach społecznościowych. I w ten sposób dostrzec “Niewidzialną Przemoc”. Do tego na swoich profilach zachęcali młodzi artyści internetowi tacy jak Maria Jeleniewska, Kinga Sawczuk, Kuba Norek czy Marlena Sojka. Na stronie kampanii: www.jestemzsos.org, można znaleźć informacje nie tylko o tym, jak rozmawiać z dzieckiem na temat cyberprzemocy i wskazówki, jak jej zapobiegać, ale także jak zapisać się do edukacyjnej kampanii #JestemzSOS. Jest to projekt promujący empatię, stworzony w celu propagowania postaw tolerancyjnych wobec dzieci, podopiecznych domów dziecka i tych pochodzących z rodzin w kryzysie.</p>		
Komunikowany Poprzez	e-mail; telefon		
Czas trwania			
Powtarzalność	Rocznie	Miesięczny	Jednorazowe wydarzenie
Organizatorzy /inicjatorzy	Rząd	Organizacja pozarządowa (NGO)	Inny
	Nazwa instytucji: SOS Wioski Dziecięce		
Specjalne wydarzenia			
Dodatkowy recenzent uwagi			

Współfinansowany w ramach
programu Unii Europejskiej
Erasmus+

TABASCO - projekt finansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu: Erasmus+
Akcja 2: Partnerstwa na rzecz gotowości do edukacji cyfrowej (KA226) w sektorze edukacja
szkolna. Nr umowy: 2020-1-NL01-KA226-SCH-083054.

PORÓWNANIE PODEJŚĆ

(Cyber)przemoc jest poważnym problemem w Polsce. Uczestnicy wywiadów uważają nawet, że problem ten narasta. W Polsce istnieje wiele oficjalnych punktów kontaktowych, telefonów zaufania, centrów informacyjnych, kampanii narodowych, społeczności online. (Cyber)przemoc jest także regularnie wspominana w prasie i często przyciąga uwagę mediów. Pomimo bogactwa inicjatyw, kampanii, wsparcia... i tak dalej, (cyber)przemoc wciąż pozostaje znaczącym problemem w Polsce, a dowody na skuteczność dostępnych narzędzi są nieobecne, co uniemożliwia ocenę ich efektywności.

BRAKUJĄCE PODEJŚCIA

Pomimo bogactwa dostępnych narzędzi w Polsce, można kwestionować ich skuteczność. Dlatego zaleca się, aby przyszłe inicjatywy opracowały strategię oceny ich skuteczności. Co więcej, przyszłe inicjatywy powinny rozważyć zaangażowanie jak największej liczby potencjalnych interesariuszy: dzieci/młodzieży, nauczycieli, rodziców, dostawców mediów społecznościowych, usług publicznych (policji), partii politycznych, prasy... Ważne jest, aby dzieci i młodzież czuły, że w razie potrzeby jest wsparcie. W tej chwili trudno im szukać pomocy. Każdy interesariusz może wносить unikalny element informacji / wiedzy / doświadczenia do układanki i w ten sposób możemy pomóc tym, którzy uczestniczą w (cyber)przemocy. Dlatego pożądane są inicjatywy wielostronne. Tylko łącząc siły, możemy być w stanie zmniejszyć/zatrzymać (cyber)przemoc.